

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Блага Иванова Благоева; УНСС, катедра „Политология“;

Научна специалност: 3.3. Политически науки

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“

по научна специалност 3.3. Политически науки в СУ „Св. Климент Охридски“

Автор на дисертационния труд: **Милена Христова Стефанова**, доцент, д-р;

Катедра „Публична администрация“, СУ „Св. Климент Охридски“

Тема на дисертационния труд: **„Публичният интерес в управлението на местно ниво“**

1. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Още в началото на своето становище изказвам подкрепата си към предложението за публична защита дисертационен труд и неговия автор.

Представеният за защита дисертационен труд е без съмнение актуален за управленската теория – системен опит в българската научна литература за изследване на публичния интерес в управлението на местно ниво. Темата на изследването е коректно и прецизно формулирана – налице е съответствие между заглавие и съдържание на дисертационния труд. Заедно с посоченото, изследването се отличава с балансирано съчетаване на теоретични познания и умения за практически анализи и обобщения. В цялостното изследване проличава едно от големите предимства на автора – изследване на проблеми, които се познават и от практическите опитности на М. Стефанова от работата ѝ като общински съветник в Столичен общински съвет.

В съдържателно отношение изследването на М. Стефанова се характеризира с прецизност на анализа, свободна интерпретация на тези и авторски мнения, коректност при позовавания и цитирания.

В структурно отношение трудът е балансиран и се придържа към „класическите“ модели на подобен тип изследвания – увод, три глави, заключение, приложения и използвана литература.

Общият обем на дисертацията – 292 страници категорично отговаря на утвърдените стандарти. Използваните литературни източници, 122 броя (от които 43 на български език, 59 на английски език и 20 нормативни акта), са напълно удовлетворителни като времева актуалност и тематична насоченост.

Много добро впечатление в изследването прави илюстрацията на съдържанието на основния текст със схеми, таблици и диаграми.

Прецизно са определени основната *цел* - „да бъде оценена работата на властови органи в публичен интерес чрез използване на концепцията за доброто управление“ и *подцели на изследването* – проучване и критичен анализ на съществуващите схващания и дефиниции за понятието публичен интерес и изработване на съвременна интерпретация и дефиниция за него; разработване на матрица на сферите на компетентност и извеждане на основните характеристики на публичното управление на местно ниво с оглед възможностите, рисковете и заплахите пред дейността на местните власти в защита на публичния интерес; разработване на методика за оценка на работата на местните власти и администрация в защита на публичния интерес на основата на операционализация на принципите на доброто управление и верификация на методиката за извадка от българските общини и за конкретна сфера на компетентност.

Задачите на изследването, на които се търси решение в процеса на анализа, не са самоцелни и абстрактни, а определят и структурата на изследването, и използваните методи.

Формулираните изследователски *хипотези*: (1) качеството на работа на политици и администратори в управлението на местно ниво се отразява върху защитата на публичния интерес; (2) ясно дефинираното политическо мнозинство в общинския съвет влияе положително на публичната среда и подпомага дейността в защита на публичния интерес; (3) в общините със структурирани мнозинства в общинските съвети кметът се избира на първи тур и има съвпадение в политическата принадлежност на мнозинството и кмета; (4) не може да бъде посочена община – образец в работата за защита на публичния интерес при управлението на и разпореждането с общинската собственост – са подложени на проверка в изследването.

Коректно е заявен и използван *методологически инструментариум*, адекватен на изследователските цели. Всеки от използваните методи – деск ризърч, анализ на съдържанието, сравнителен анализ, клъстърен анализ - допринася за постигане целите на анализа.

Прецизно са формулирани съдържателните и темпорални ограничения на изследването.

М. Стефанова демонстрира висока степен на познаване на научната литература по изследваната проблематика, адекватно и продуктивно я използва.

2. Съдържателна оценка на дисертационния труд

В **Първа глава** са изяснени възможните подходи за дефиниране на „публичен интерес“. Съпоставени и разграничени са понятията „публичен интерес“, „публично

благо“ и „публична полза“ и се представя многоаспектен и интегриран подход за дефиниране „публичен интерес“; като се търсят и намират отговори на въпросите: Какво е публичният интерес?; Какво е в публичен интерес?; **Кой** определя публичния интерес?; **Как** се постига публичния интерес? и **Как** работят администраторите и политиките за защита на публичния интерес?.

Втора глава изследва спецификата, сферите на компетентност на местните власти и основни индикатори за защитата на публичния интерес в управлението на местно ниво. Правят се важни и мотивирани изводи: сферите на компетентност на местните власти в България не са определени точно; управленският цикъл на местно ниво има дефицити, изразяващи се с недостатъчното включване на гражданите, отсъствието на ясни критерии за разработване на проекти за решения и липсата на алтернативност при избора на решение; наличие на дефицит на коалиционна култура; нееднозначно тълкуване и прилагане на несистематизирани нормативни актове; двойки са възможностите на пряката демокрация, както стимулиращи публичния интерес, така и налагащи партийни и корпоративни интереси.

В Трета глава се представя и използва методика за оценка на дейността на местните власти в защита на публичния интерес. Предложени са пет принципа за доброто управление – откритост, участие, отговорност и отчетност, ефективност и ефикасност, кохерентност и съответстващи им индикатори. Изследвани са 19 общини и е направена оценка на дейността на местните власти в тях при защита на публичния интерес. На основата на клъстърен анализ на изследваните общини чрез многомерно скалиране е направен извод за дистанциите между тях.

Уводът и Заключението съдържат всички основни атрибути на дисертационно изследване.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам посочените от доц.д-р Милена Стефанова *приноси* на дисертационния труд, а именно: (1) **Теоретични и методологически:** Понятието за публичен интерес е разгледано в нова концептуална рамка, позволяваща използването му в съвременни теоретични и приложни изследвания; В изследването на публичния интерес е приложен интегриран и многоаспектен подход и е дадена нова дефиниция на понятието; Публичното управление на местно ниво е изследвано с оглед индикатори, необходими за оценката на дейността на местните власти в защита на публичния интерес; Идентифицирани са проблеми и дефицити в законодателството и в практиката, и се предлагат конкретни решения; Чрез критичен анализ на методики за измерване и оценка на местната демокрация

е формулиран нов проблем – познатите методики не могат да бъдат надеждно приложени за оценка на дейността на местните власти в защита на публичния интерес; Чрез нова и верифицирана методика за оценка на дейността на местните власти в защита на публичния интерес се дава решение на проблема за оценката на дейността на местните власти в защита на публичния интерес; (2) **Приложно-практически:** Чрез операционализацията от първа степен на петте универсални принципа на доброто управление съобразно спецификата на местно ниво е създадена универсална рамка за прилагането им към всяка сфера на компетентност на местните власти; С операционализацията от втора степен на принципите на доброто управление за оценка на дейността на местните власти при управлението на и разпореждането с общинската собственост е предложено решение на проблема за конкретно приложение на универсалната рамка; При анализа и оценката на българското законодателство, регулиращо управлението и разпореждането с общинска собственост, са идентифицирани проблеми и дефицити от гледна точка на индикаторите за добро управление на местно ниво „участие“, „ефективност и ефикасност“ и „кохерентност“; Отхвърлена е хипотезата, че наличието на структурирано мнозинство в общинския съвет оказва влияние върху работата на местните власти в защита на публичния интерес; Доказана е хипотезата за силното влияние на кмета и общинската администрация в управлението на местно ниво; Доказано е, че има пълен дефицит на регулации на централно и местно ниво за ефективно гражданско участие в управлението на и разпореждането с общинска собственост; При проучването на проведените в България след 1990 година местни референдуми са идентифицирани проблеми, свързани с прилагането на нормативната уредба и възможностите за изява на публичния интерес.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Милена Стефанова е представила справка за необходимите публикации – 1 монография и 7 студии и статии, свързани с темата на докторската дисертация, които отразяват съществени акценти от нея.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът съдържа необходимите елементи и информация, които съответстват на/ и адекватно отразяват съдържанието на дисертационния труд.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам формално основание за отправяне на критични бележки към рецензирания дисертационен труд, защото те биха били резултат на мои анализи и мнения по разглежданите проблеми. Изследването е на доц. д-р М. Стефанова и нейните мнения и заключения са защитени коректно и убедително. В този план на мисли обаче си позволявам да формулирам един въпрос: *Продуктивен ли ще бъде*

анализът на публичния интерес на местно ниво през призмата на теорията за политическата култура (за политическите субкултури)?

7. Заключение

Дисертационния труд на доц.д-р Милена Стефанова съдържа достатъчно теоретични и методологически и приложно-практически резултати. Качествата на дисертационния труд ми дават основание да заключа, че той удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

Без колебание предлагам на научното жури да присъди на Милена Стефанова научната степен „**доктор на науките**“ по научна специалност 3.3.Политически науки.

5.03.2019, София

Подпис:

(доц.д-р Блага Благоева)